

sokáig meghatározó véleményvezérével, Bill O'Reillyvel szemben is, akit 2017 áprilisában rúgtak ki. A cégnél minden alkalmazottal olyan szerződést írtak alá, ami a munkajogi viták fórumaként zárt ajtó mögötti békéltetőtestületi eljárást nevezett meg, ezért kockáztatta az elsőként a nyilvánosság elé álló Carlson, hogy beperlik, de ezt a botrány miatt végül nem tették meg. A műsorvezető persze felkészült, mert egy idő után az iPhone-jával fölvette, amit – az alkalmazottai telefonjait és elektronikus levelezését megfigyeltető, a róla rosszakat író újságírókra magánnyomozókat küldő – Ailes mondott neki négy szemközt. Például azt, amikor azt fejtegette az egykori szépségkirálynő Carlsonnak: „Azt hiszem, már régóta szexuális kapcsolatunk kellene hogy legyen, és akkor te jó és jobb lennél, és én is jó és jobb lennék.”

Sherman megszólaltatta Laurie Luhn is, akit a Fox News 2011-ben 3,15 millió dolláros, szigorú titoktartási szerződéssel bírt rá a hallgatásra. Az akkor 28 éves, egyedülálló, anyagi nehézségekkel küzdő nő Bush 1988-as kampánystábjában találkozott a nála két évtizeddel idősebb, nő Ailesszel, akihez két évvel később segítségért fordult. A férfi nem sokat tértővázott, kutatóként alkalmazta Luhn, de egy szállodai szobában világossá tette, hogy a fizetésért cserébe szexet vár tőle, amikor csak megkívánja. A nő belement, rendszeresen találkozott vele, Ailes általában orális kényeztetést várt el tőle, de háromszor egy másik nővel szadomazo szexet is kért Luhnól, amit végignézett, és lefénnyképezett. A nőt magával vitte a Fox Newshoz, ahol egy idő után a hírtévé stúdiójába behívott vendégek szervezését bízták rá, de mindenki tudta, ő a főnök mások számára érinthetetlen barátnője, aki évi 250 ezer dollárt kapott a cégtől a szolgálataiért. A nő ma már pszichológiai rémálomként emlékszik vissza a történetekre, többször idegösszeomlást kapott, s amikor levelet írt a Fox News jogi igazgatójának, gyorsan megkötötték vele a hallgatási szerződést. De Luhn Ailes lemondásának másnapján megszólalt, részletezve, hogy a cég vezetői hogyan próbálták eltussolni az ügyét. ■ NAGY GÁBOR

JUHÁSZ KATA TÁNCOS, DRAMATURG

ELESETTSÉGRŐL, CSORBÍTÁSRÓL

Esti vizit

A kultúrkampf készítette arra, hogy 46 évesen orvosi praxist vállalon, miközben a stand-upot a kortárs táncsal vegyítő felnőtt-, és verses-zenés gyerekelőadásaiban érzékenyíti a nézőket.

Júhasz Kata.
Megtartó erő

erdőben futok egyenetlen talajon, ahol ugyanolyan váratlan hatások érik a tüdőt, mint tánc közben

■ **Érzelmekkel dolgozó művész létre szikár dokumentumot, az Amerikai Egyesült Államok Függetlenségi nyilatkozatát táncolja el. Honnan támadt a rendhagyó ötlet?**

A Műhely Alapítvány táncos csereprogramjában vettem részt Philadelphiában. Azokat az Amerikában már fél évszázada finomodó, mozgásra és művészetekre épülő módszereket kutattam, amelyek az idős mentális és fizikai frissességének megőrzését szolgálják. A program végén szokás, hogy kötetlen formában mindenki bemutatja magát. Az 1776-os Függetlenségi nyilatkozatot Philadelphiában írták alá. Meglepődve tapasztaltam, hogy a brit fennhatóság alóli kiszakadási vágy okai felerészben relevánsak a XXI. századi Magyarországon. Ez készítette arra, hogy felmérjem a saját függőségeimet különböző társadalmi szerepeimben: mint például egy kis európai ország polgára, egy független táncársulat vezetője, kétgyermekes anya, orvos a dekompensálódó egészségügyi rendszerben. Meg-

mutattam, hogy az autonómiát a történelem, a család, az állam, a közélet, a mindennapi közérzetemet és az egzisztenciámat is befolyásoló kultúrpolitika mind csorbítja.

■ **Milyen próbafolyamatot igényelt, hogy az előadás 45 percében lihegés nélkül mondja a stand-up jellegű szöveget, amelyet akrobatikus, fizikai színházi és kortárs-tánc-elemekkel ötvöz?**

A rendszeres tréningen kívül erdőben futok egyenetlen talajon, ahol ugyanolyan váratlan hatások érik a tüdőt, mint tánc közben. Eközben jó hangosan mondom a szöveget, és szélesen gesztikulálok. Így tanulom meg annyira kontrollálni a légzésemet, hogy a hangom váratlan behatásokra sem csuklik el.

■ **Miért angol nyelvű az előadás?**

Az európai nézők számára átirat másfél órás librettó Dániában debütált. Mivel ott a tömény szóbeli üzenetek felénél már lanyhult a nézők figyelme, az itthoniban rövidítettünk. Felmerült a fordítás ötlete is, de nem vagyok gyakorló prózai színész, kihívás nekem egy másik nyelvű szöveget megtanulni. Ráadásul elveszne egy csomó, csak angolul működő nyelvi játék. A darab címe, a Declaration of Independence is nyújt ilyen lehetőséget, mert angolul a hadüzenet declaration of war, és a határnál az elvámolni való is something to declare.

■ **Szerepként mondja fel a dramaturgia, Lóky Tamás írta mondatokat, vagy magáévá tudja tenni a tartalmat is?**

Tamás a darab szerzője, én pedig színpadra alkalmaztam: dramaturgként kiválasztottam a jeleneteket, és kitaláltam a sorrendet. Érzelmi viszonyt alakítok ki a szöveggel, és ezzel párhuzamosan az elképzelt közönséggel is, végül pedig

ezt artikulálom mozgásban, azaz koreográfiában.

■ **Milyen közérzeti elemet tartana fontosnak beemelni, ha most születne az előadás?**

Talán meglepő, hogy a közérzetem javult az elmúlt évben. Ez úgy tükröződik a Declarationben, hogy szóba merek hozni érzékeny politikai témákat, ami a hazai táncéletben nem magától értődő. A változás oka, hogy 2019-re sikerült a függetleneknél is függetlenebbé válnom: lettem a háziorvosi szakvizsgát, és most a saját praxisomban gyógyítom a betegeket. Erre szükség is volt a családjunk anyagi biztonsága miatt, mert az utóbbi években a pályázati rendszerben elnyerhető összegek és az előadások bevételei csak arra voltak elegendők, hogy kifizessem a közreműködő művészeket. A független társulat fenntartása úri passzióvá vált, amit szabadidőmben és a máshol megkeresett pénzből finanszíroztam. Hogy menekülési útvonalat kerestem, az közvetve az akkor még néven nem nevezett kultúrkampfnak köszönhető. Amikor 2010-ben a független színházak működési támogatását kétharmaddal csökkentették, és a kisebb összeget is egyéves kiséssel fizették ki, helyesen mértem fel, hogy a jelenlegi kormányzat megkezdi a függetlenek kiéheztetését, és nem fog visszariadni attól, hogy az egzisztenciájukat programszerűen tönkretegyje azért, hogy potenciális kritikussait elhallgattassa.

■ **Kisgyerekkora óta a mozgás világában él. Hogy jött a képbe az orvosi szakma?**

A családi mintát követtem, apám is orvos. Hogy nyugodtan táncolhassak, be kellett iratkoznom az orvosira, mert nagyapám számára ez az egyetlen foglalkozás létezett. Az egyetemen január elejéig lettem az összes vizsgámat, utána kiutaztam Franciaországba, ahol volt néhány hetem, hogy tánc-kurzusokra járjak, mert itthon még akkoriban nem volt kortárcsoporthoz tartozás. Nyáron pedig megszervezttem, hogy a kórházi gyakorlatomat Amerikában teljesítem, és közben a Columbus Ballethez jártam be tréningezni. Amikor visszakerültem az orvoslásba, előfordult, hogy este bemutatóm volt, reggel héttől pedig 12 órás ügyeletet nyomtam. Nagy váltás, de inspiratív. Találkozom

A Függetlenségi nyilatkozat előadásán.

A szavak szárnyán

a független társulat fenntartása úri passzióvá vált

emberekkel, a „néppel”. A táncosoké szűk szakma, folyamatosan ugyanazzal a pár pályatárral beszélgetünk.

■ **Előadóként is profitálhat abból, hogy most már rendszeresen találkozik a „néppel”?**

Alkotóként fontos, hogy közvetlen kapcsolatot tartsunk a minket környező világgal. Velencén ügyelek, gyakran éjszaka, és az egész tő környéke hozzám tartozik. Amikor beteghez hívnak, betoppanok valakinek az életébe, persze többnyire krízispillanatban. Nemcsak gyógyulni vágyó embereket, de egész családi drámákat látok. A néniét, aki egyedül hal meg egy fűtetlen, hatalmas házban, pedig vannak gyerekei. A másikét, aki hetek óta ott ücsörög a foteljében, éjszaka ott is alszik, mert a cipőjét sem tudja levenni, olyan elesett. Azét az asszonyét, akitől az apjuk halálát követően elfordult a fia-lánya, amikor megtudták, hogy az anyjuk skizofrén, amit addig a házaspár közösen eltitkolt a gyerekei előtt. Talán ezek az esetek is hatottak rám, ezért szeretném a következő darabommal a közösség megtartó erejére ráébreszteni a közönséget. Úgy érzem, az elmúlt évek kormányzati politikája a különböző társadalmi csoportok, a bevándorlók, a hajléktalanok, az akadémikusok elleni kirohanással jelentősen rombolja a szolidaritást. Ebben az előadásban azt szeretném, ha a nézők maguk válnának játszóká, egymással együttműködő felelős partnerekké. A táncosok játékmesterek lesznek, akik szavak nélkül, a mozgásukkal irányítják az előadás menetét. ■ MÁTRAHÁZI ZSUZSA

Vasakarát

Négyéves korától sportolt. Egy évtizedig versenyszerűen műkorcsolyázott és jég táncolt, közben balett- és társastánc-órákat vett. Aztán Jeszenszky Endre tanítványaként dzsesszbalettire váltott. Pályakezdőként a Vígszínház és a Pesti Színház több száz West Side Story és a dzsungel könyve előadásában lépett fel. Közben a Semmelweis Orvostudományi Egyetemre járt, 1998-ban végzett. Akkor már önálló koreográfiákkal is jelentkezett. Frenák Pál társulatának nyolc éven át, 2006-ig volt a szólistája, aztán saját, nem állandó művészekkel dolgozó társulatot alapított, amellyel hazai és nemzetközi kísérleti színházi fesztiválokon szerepelt. Iskolákban tan- és tornatermi előadásokat tartott, halmozottan hátrányos

helyzetű gyerekek, máskor nyugdíjasok bevonásával készített közösségi táncelőadásokat. Pilates-oktatói és McKenzie-terapeuta képzettséget szerzett, 2010-ben pedig koreográfusdiplomát a Táncművészeti Főiskolán. Vasakarátú. Fiatalon kigyógyult az anorexiából, a felnőttként egy színpadi baleset következtében elszenvedett csigolyatörés után néhány hónappal visszavette a szerepeit. Tavaly háziorvosi szakvizsgát tett, ősz óta praktizál, és rendszeresen ügyeletet vállal, de továbbra is táncol. Legújabb, Declaration of Independence című színdarabban XXI. századi függőségeinkről beszél szóban és mozdulatokkal. Társulatának friss előadása a gyermekeknek és szüleiknek szóló Állatmesék. A megzenésített verses darab hősei a mai magyar közélet jellegzetes karakterei.